

Kommunstyrelsen

Närvarorätt för förtroendevalda som inte har plats i kommunstyrelsens utskott

Politikerinitiativ den 2 mars 2015 från Christina Ståldal (NL) och Khashayar Farmanbar och Helena Westerling (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår förslagen om att alla som sitter i kommunstyrelsen eller företrädare för alla partier som har representation i kommunstyrelsen, ska ha rätt att delta i sammanträden i dess utskott

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fått två förslag från ledamöter i kommunstyrelsen om att alla som sitter i kommunstyrelsen ska ha rätt att vara med på utskottens möten och delta på samma villkor som dem som är valda till utskotten. I förslagen görs jämförelser med beredningar i nämnderna.

Kommunfullmäktige har beslutat att ärenden som ska hanteras av kommunstyrelsen ska ha en formell beredning via protokollförda sammanträden i utskott. Fullmäktige har också beslutat om antal ledamöter och ersättare i utskotten och att det är kommunstyrelsen som väljer vilka som ska sitta i utskotten. För nämnderna finns inga sådana beslut. Den beredning som sker, ligger därför helt inom ordförandens ansvar för vilka ärenden som ska tas upp på dagordningen. Ordföranden avgör formen för beredningen och vilka som erbjuds att delta. Syftet med beredningen i nämnderna är därmed om ett ärende kan tas upp på dagordningen, inte en politisk debatt i själva ärendet.

Enligt stadsledningskontorets bedömning skulle det strida mot kommunfullmäktiges beslut om att kommunstyrelsens ärenden ska beredas av utskott, att besluta att alla som sitter i kommunstyrelsen ska ha rätt att på samma villkor som de som är valda till utskottet, delta och yttra sig. Att kretsen som deltar i beslutsfattandet när beslutanderätten är delegerad följer av själva möjligheten att delegera.

Förslagen i politikerinitiativen

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 2 mars 2015 inkom två så kallad politikerinitiativ om närvarorätt vid utskottssammanträden för förtroendevalda som inte har plats i kommunstyrelsens utskott.

Khashayar Farmanbar, Helena Westerling och Maria Lähetkangas (S) yrkade följande.

”Kommunstyrelsens utskott bereder ärenden till kommunstyrelsen, men där förs också en viktig diskussion. Även en del viktiga beslut fattas i utskotten.

Därför yrkar vi på

Att ledamöter eller ersättare i kommunstyrelsen ska kunna delta vid kommunstyrelseutskottens möten”

Christina Ståldal (NL) yrkade att samtliga partier som är representerade i kommunstyrelsen ska ha rätt att delta i sammanträden på samma villkor som tidigare, som adjungerade, om man inte är invald.

Närvarorätt och beredning av ärenden

När det gäller närvaro på sammanträden för kommunstyrelsen och nämnder utgår kommunallagen¹ från att de är stängda och att närvaro för andra än de som är valda till det organ som sammanträder, måste medges genom att organet fattar ett majoritetsbeslut om närvaron. Om en nämnd eller kommunstyrelsen har ett öppet sammanträde², medför det endast en rätt att närvara, inte att yttra sig.

Beredning av ärenden som ska behandlas av nämnd

Beredningar av den typ som nämnderna i Nacka har är inte reglerade i lag och kommunfullmäktige har inte heller antagit några bestämmelser om sådana. Eftersom det är ordföranden som ansvarar för kallelsen, sker beredningarna som ett led i ordförandens ansvar för kallelsen. Vardera ordföranden bör för sin del bestämma sig vad den vill med beredningarna och vad hen förväntar sig av dem som deltar i beredningarna. Utgångspunkten måste dock vara att det handlar om att avgöra om ärendena som tjänstemännen föreslår, kan sättas upp på dagordningen för hantering och beslut av nämnden som beslutsfattare. Beredningarna är inte till för politisk saktidiskussion i ärendena.

Av ovan redovisade fakta framgår således att det inte finns någon form av generell närvarorätt för alla som är valda till en nämnd, att närvara vid de beredningsmöten som ordföranden väljer om nämnden ska ha. Eftersom beredningarna sker inom ordförandens

¹ 6 kap 19 a § kommunallagen

² Det krävs ett generellt beslut av kommunfullmäktige för att sammanträden ska få vara öppna. Sådant beslut har fattats av Nacka kommunfullmäktige.

ansvar för dagordningen är det endast ordföranden som kan besluta om beredningens syfte och vilka som erbjuds att delta i den.

Beredning av ärenden som ska behandlas av kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige har i kommunstyrelsens reglemente bestämt att kommunstyrelsen ska ha tre utskott som både har en beredande funktion och en rätt att fatta beslut i ärenden som styrelsen delegerar beslutanderätt i till utskotten. Kommunfullmäktige har således beslutat att beredningen av om ett ärende ska föras fram till kommunstyrelsen, formellt ska beslutas vid ett sammanträde i ett utskott. Kommunfullmäktige har angett hur många ledamöter och ersättare det ska finnas i de olika utskotten. Kommunfullmäktige har inte beslutat om närvarorätt för andra ledamöter/ersättare i kommunstyrelsen.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att kommunstyrelsen eller något av dess utskott inte i strid med kommunfullmäktiges beslut om utskott och antalet platser i sådant, kan besluta att alla som sitter i kommunstyrelsen ska ha rätt att närvara och yttra sig vid utskottens sammanträden. Ett sådant förfarande drar bort grunden för kommunfullmäktiges tanke med utskott, vilken torde vara att en mindre del av kommunstyrelsen ska ta ställning till beredningen av ärendena och på delegation från kommunstyrelsen fatta beslut enligt delegationsordning. Om alla ska vara få med, alla ska få yttra sig och ge in protokollsanteckningar finns inte skäl att ha en beredning via utskott. Att kretsen som deltar i ett beslut minskar när beslutanderätten delegeras, är en naturlig följd av själva möjligheten att delegera. Att utskotten fattar beslut är således inte i sig ett skäl för närvaro- och yttranderätt för andra än dem som är valda till utskottet.

Bilagor

Politikerinitiativ (S)

Politikerinitiativ (NL)

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Helena Meier
Stadsjurist